

Föreningen Nordens Stockholmsavdelning

Medlemsbrev 2017/1

Nordenvänner,

Varmt välkomna till verksamheten inom Stockholmsavdelningen av Föreningen Norden!

2017 är ett speciellt år i Norden. Det är 100 år sedan Finland blev självständigt. Efter att först ha varit en del av Sverige och sedan i drygt 100 år en del av det ryska riket blev Finland ett eget land. Detta kommer att märkas i årets verksamhet på olika sätt.

Vi har inom vår verksamhet ambitionen att ha möten som sätter hela Norden på kartan varje år. Likaså strävar vi efter att även få med inslag kring specifika delar av Norden. Precis som saker i ett större närområde som påverkar oss i Norden.

I medlemsbrevet finner du en rad möten under våren och även något om aktiviteter under hösten 2017. Med beskrivningar av vad som händer och en begäran om föranmälan. För mötesarrangörer är det alltid viktigt att veta hur många som kommer. Om inte annat, så påverkas planeringen och eventuella inköp.

Som sagt, var välkommen till vårens kommande möten. Vi återkommer längre fram med mer information och fler möten. Gå gärna in på vår hemsida <http://stockholm.norden.se!>

Kaj Nordquist; ordförande Stockholmsavdelningen Föreningen Norden

Kaj.nordquist@telia.com

Mobil: 070 580 42 94

PROGRAM VÅREN 2017 – OCH NÅGOT OM HÖSTEN

FÖRFATTARMÖTE

Robert Zola Christensen

Torsdag den 9 mars, kl 18:30

Studieförbundet Vuxenskolan, Hantverkargatan 12 (T-bana Rådhuset/buss 3 eller 50)

Robert Zola Christensen är mångsidig och gränsöverskridande. Han är humanisten som gärna dyker in i naturvetares världar, som pejar människors psyken och relationer, sanningar och myter samt rör sig mellan språkliga världar. Sedan den skönlitterära debuten 1997 med *Kristinas tavshed* har han hunnit med ett tiotal böcker – romaner, noveller, barnböcker, poesi och fackböcker. Spänningsromanen *Is i blodet* (2013) utspelar sig bland klimatforskare i Arktis. Nästa del i en vetenskapskriminaltrilogi, *Gæsten*, utkommer i augusti 2017

Han rör sig mellan de danska och svenska språken som lärare i danska vid Lunds Universitet och har gett ut läroböcker i danska för svenskar. Den helt färskta *Dansk – nabosprog og fremmedsprog* handlar om hur de båda språken alltmer fjärrar sig från varandra.

50 kr (inklusive ostsmörgås och kaffe/te).

Föranmälan är önskvärd för att vi ska kunna planera möblering och smörgåsar.

Kontaktpersoner: Anders Schærström; anders.schaerstrom@telia.com; 070 693 91 28; 08 758 3003, Laura Kovanen, 072 263 73 24, laurakovanen75@gmail.com

*Samarrangemang mellan Föreningen Nordens
Stockholmsavdelning, Dansk Forening i Stockholm
och Studieförbundet Vuxenskolan*

INTRODUKTION INFÖR VÅRT HUVUDSTADSMÖTE I TORSHAVN, FÄRÖARNA

Måndag den 20 mars kl 18.00

Föreningen Nordens lokaler, Drottninggatan 30 (T-bana T-centralen)

Årets huvudstadsmöte, där alla föreningens medlemmar kan delta, äger rum den 25-27 augusti i Torshavn. (Se nedan!) *Lot upp í frískan vind... onkurt æli... sum frá líður regn.* Om färöiskt väder och annat berättar **Nanna Hermansson**, ordförande i Samfundet Sverige-Färöarna. Det är intressant oavsett om man har möjlighet att delta i huvudstadsmötet eller ej!

Anmälan: barbrograeffe@yahoo.se eller 073 810 80 93 (gärna SMS)

DAGBOK FRÅN FRONTEN

Anita Lalander berättar

Onsdag den 12 april klockan 18

Studieförbundet Vuxenskolan, Hantverkargatan 12 (T-bana Rådhuset/buss 3 eller 50)

Det sägs att utan kvinnornas insats under kriget hade Finland inte förblivit självständigt. Finlands Lotta Svärd-rörelse var i förhållande till landets storlek den största kvinnliga försvarsorganisationen i världen. **Dagbok från fronten** är Maija Kitunens anteckningar från hennes tjänstgöring som lotta vid fronten under Vinterkriget och Fortsättningskriget. Hennes dotter **Anita Lalander** fick efter moderns bortgång hand om den handskrivna dagboken, lät översätta den till svenska och publicera den. Boken skildrar hur en av hundratusentals kvinnor upplevde krigets vardag under kanonmuller, vardagsarbete med matlagning åt utsvultna soldater, kamratskap och stunder av kärlek och längtan.

Föranmälan är inte nödvändig men önskvärd med tanke på möblering och fikaservering. Kontaktperson: Anders Schærström, anders.schaerstrom@telia.com; 070 693 91 28 (SMS); 08-758 3003.

Samarrangemang med Studieförbundet Vuxenskolan

TRE FÖRFATTARE, TRE PERSPEKTIV, TRE BERÄTTELSE

Måndag den 24 april kl. 18

ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm. T-bana Rådmanngatan

Anna Lindholm, Christina Falck och **Emelie Enckell** har skrivit var sin bok om Finlands svåra väg till självständighet med det avgörande året 1917 och inbördeskriget 1918 i fokus. Berättelserna vill bidra till förståelsen för vad denna period betydde för individen och för dagens Finland. **Anna** beskriver i dokumentär och analytisk form fem kvinnor före och under inbördeskriget i 'Projekt Ines'. Boken bygger på ett gediget arkivmaterial, bl.a. dagböcker och intervjuer. Med sina morföräldrars brev som grund skildrar **Christina** vita och röda bosatta på samma gård i romanen 'Vi eller de – Finland 1918'. Även de svenska frivilligas insatser i inbördeskriget belyses. **Emelies** biografi om sin far, 'Olof Enckells liv i centrum av en kulturepok' – visar hur 1918 satte djupa spår hos kulturjournalisten, för vilken våld och häftiga motsättningar var outhärdliga. Tillsammans ger de en mångfacetterad bild av händelserna 1917-1918, och ställer frågor om dagens och morgondagens Finland.

Detta är ett samarrangemang mellan ABF Stockholm, Sverigefinska Riksförbundet, FNUF Stockholm och Föreningen Nordens Stockholmsavdelning, och en del av jubileumsprojektet SuomiFinland 100.

**TILLSAMMANS. SAMARBETET MELLAN FINLAND OCH SVERIGE – MINA PERSPEKTIV.
FINLAND 100 år.**

Seminarium med Tarja Halonen

Torsdag den 27 april kl. 16.00-17.30

ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm. T-bana Rådmansgatan

Inom ramen för Finlands 100-årsfirande framträder **Tarja Halonen** i ett unikt seminarium. **Lena Hjelm-Wallén**, samtida svensk utrikesminister med president Halonen, öppnar seminariet. Efter Tarja Halonens anförande följer samtal med emellan med möjlighet också till frågor från publiken. Samtalet modereras av Anders Eriksson, direktör Finlandsinstitutet, och Gunnar Lassinantti, producent ABF Stockholm.

Tarja Halonen var president i Finland åren 2000 - 2012, och var innan dess mångårig regeringsledamot, bl.a. som utrikesminister 1994-2000. De senaste åren har hon bl.a. arbetat med olika FN-uppdrag om hållbar utveckling, klimat och hälsofrågor.

Anmälan via:

<https://billetto.se/sv/events/tillsammans-samarbetet-mellan-finland-och-sverige-mina-perspektiv/>

För kontakt med producent Gunnar Lassinantti mejla gunnar.lassinantti@telia.com

Seminariet är ett samarrangemang mellan ABF Stockholm, Finlandsinstitutet, Sverigefinska riksförbundet och Föreningen Norden Stockholmsavdelningen.

GEMENSAMT NORDISKT MEDBORGARSKAP?

HUR KAN VI TA BORT DE NYA GRÄNSERNA MELLAN NORDISKA LÄNDER?

Onsdag den 3 maj 2017 kl 18.00

Studieförbundet Vuxenskolan, Hantverkargatan 12 (T-bana Rådhuset/buss 3 eller 50)

Seminariet inleds av riksdagsman Rikard Larsson (S), som också är medlem av Nordiska rådet. Han redovisar debatt och ställningstaganden ifrån Rådets välfärdsutskott som sammanträder strax före seminariet, i april 2017. Utvecklingen de senaste åren har medfört nya gränskontroller som försvårar samarbetet mellan våra nordiska länder. Efter inledningen diskuterar vi de olika förslagen som Nordiska Rådet tagit upp.

Anmälan senast den 30 april till Östen Bohlin oesten.bohlin@telia.com eller 073 2534075 (SMS). Enkel förtäring från kl 17.45, kostnad 40 kr

Seminariet genomförs i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

NORDISKT HUVUDSTADSMÖTE

Tórshavn 25 - 27 augusti

Varje år genomför huvudstadsavdelningarna inom Föreningarna Norden ett möte med samvaro och program i en av de nordiska huvudstäderna. I år arrangeras detta 25-27 augusti i **Färöarnas huvudstad Torshavn**. Deltagaravgiften ska bli högst 175 euro, och inkludera allt utom kostnaden för resa och logi. Vi har ännu inga detaljer om programmet, men man planerar för studiebesök, sight-seeing och kanske konsert eller dans. Mer information kommer på vår hemsida <http://stockholm.norden.se> och per e-post, liksom i nästa medlemsbrev.

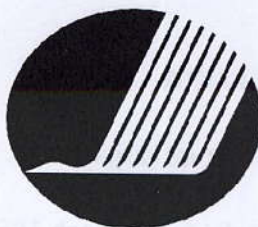
100 ÅR – RESA GENOM FINLANDS SVENSKBYGDER

7– 10 september (Se bilaga)

Vi arrangerar en fantastisk kulturreisa till det 100-åriga Finland. Följ med genom Finlands rikaste kulturbygder med medeltida kyrkor, historiska herrgårdar, gamla bruk och städer där det svenska inflytandet är påtagligt.

Mer info om resan och anmälan hittar du i bilagan sist i detta medlemsbrev.

Frågor: laurakovanen75@gmail.com

Tips från närstående föreningar och andra nordiska arrangemang:

FILM OM SAMERNA

Den mycket uppmärksammade och kritikerrosade filmen **Sameblod** visas på Internationella Kvinnofilmfestivalen i Stockholm 2/3 och kommer upp på biorepertoaren den 3/3.

Handling: Sverige 1930-tal. Elle Marja går i samisk internatskola. Efter de rasbiologiska undersökningarna som hålls på skolan bestämmer hon sig för att bryta med sin samiska identitet och bli svensk. Det visar sig vara svårare än hon trodde.

JOKKMOKKS MARKNAD

Föreningen Natur och Samhälle i Norden (FNSiN) håller vårmöte fredagen den 17 mars. Därefter, ca kl 19, följer en rapport om och från Jokkmokks marknad Studieförbundet Vuxenskolan, Hantverkargatan 12 (T-bana Rådhuset/buss 3 eller 50)

Den första vintermarknaden i Jokkmokk hölls 1605 efter beslut av Karl IX för att sprida religionen, hålla ting och driva in skatt. All annan handel i Lule lappmark förbjöds. Produkter som fördes ut från marknaden var skinn och skinnvaror, vilt, levande renar och torkad fisk medan varor som fördes dit var t ex salt, kläde och järnvaror. En marknad i lappmarken under den kallaste tiden på året hade många fördelar. T ex var de frusna vattendragen utmärkta farleder för handelsmän, fogdar och präster. Idag innehåller marknadsprogrammet många kulturella evenemang av skilda slag. Deltagarna i föreningens resa till årets marknad berättar om sina intryck. Kontakt: Anders Schærström, anders.schaerstrom@telia.com; 070 693 91 28

MARIEHAMNS LITTERATURDAGAR

24- 26 mars

Mariehamns litteraturdagar är en årligen återkommande festival som arrangeras en helg i mars i Mariehamns stadsbibliotek. Arrangörerna bjuder in författare och artister och skapar ett litterärt program kring ett utvalt tema. 2017 firar litteraturdagarna 25-års jubileum! Program m.m. finns på www.litteraturdagarna.ax

I KOLERANS TID – FIKTION OCH FAKTA

Onsdag den 26 april, kl 18.

Studieförbundet Vuxenskolan, Hantverkargatan 12.

På 1800-talet spred koleran skräck i Sverige och 1857 var Blekinge ett av de län som drabbades värst. Fattiga pigor och änkor – sjukvakterskor – utsågs att ta hand om dem som blev sjuka. En av dessa är Inga, huvudperson i boken *Sjukvakterskan* som är en roman med faktaunderlag.

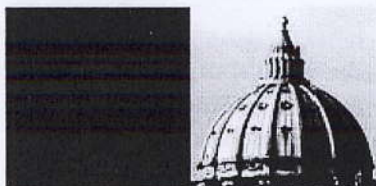
Gudrun Winfridsson är född och uppvuxen i Mörrum. Hon har ett förflutet som redaktör och informatör, bl.a. på Folkhälsoinstitutet. Numera är hon författare och konstnär. *Sjukvakterskan* är hennes andra roman.

Lätt servering. Liten entréavgift. Föranmälan önskvärd med tanke på planering av smörgåsar och möblering. Anders Schærström, anders.schaerstrom@telia.com; 070 693 91 28; 08 758 3003.

Arrangör är Föreningen Natur och Samhälle i Norden tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan

FAVORIT
KULTUR OCH TEMARESOR

RESOR FÖR SJÄLEN.

GENOM FINLANDS SVENSKBYGDER

EN RESA FÖR FÖRENINGEN
NORDEN

Vår resa gör vi med bekväm buss från Helsingfors till Åbo efter en behaglig sjöresa med Silja Line. Vi följer delvis den anrika Kungsvägen där konungens budbärare redan på 1200-talet red med depescher från Stockholm till Viborg.

Följ med genom Finlands rikaste kulturbygder med medeltida kyrkor, historiska herrgårdar, gamla bruk och städer där det svenska inflytandet är påtagligt. Så t ex har över 80 procent av invånarna i Ekenäs svenska som modersmål!

Dag 1. Stockholm – Helsingfors

Samling i Silja Lines terminal i Värtahamnen, Stockholm, där vår färdledare finns från kl 15.15 för att dela ut biljetter och övriga resehandlingar. Efter att ha tagit våra bekväma hytter i besittning samlas vi vid båtens avgång kl 16.45 för gemensam middag.

Dag 2. Helsingfors – Fagervik – Lappvik – Svartå

Frukost ombord före ankomsten till Helsingfors kl 09.55. På kajen väntar vår buss för färd mot bruksidyllen Fagervik där vi besöker den lilla herrgårdskyrkan. Det var här som Carl Jonas Love Almqvist var informator under tidigt 1800-tal. Sannolikt var Fagervik förebild för Jaktslottet i ”Drottningens juvelsmycke”.

Vi fortsätter mot Hangö udd. Under ”Fortsättningskriget”, som var en del andra världskriget mellan Finland och Sovjetunionen, var Hangö udd 1940-1941 utarrenderat till Sovjetunionen. Ortsbefolkningen fick endast 10 dagar på sig att evakuera området och totalt förlorade omkring 8000 människor sina hem. Ett svenskt frivilligförband, ”Hangöbataljonen”, spelade en avgörande roll under sex månader 1941 vid belägringen av Hangö. Linjen mellan sovjetiska och finska trupper gick då invid den plats som idag tillhör Frontmuséet i Lappvik och vi blir här vägleda av en lokal guide som berättar om förhållanden i krigstidens Hangö. Sent på eftermiddagen fortsätter vi mot Svartå Slott för middag och övernattnig på Herrgårdshotellet.

Dag 3. Svartå – Fiskars - Åbo – Stockholm

Efter frukost får vi en visning av Svartå Slott – en kulturhistorisk pärla – uppfört år 1783-92. Därefter fortsätter vår resa genom Kyrkslätt, en gång känt som Porkkalaområdet. Vårt första stopp gör vi vid Fiskars Bruk som vid tiden för grundandet år 1649 var Finlands äldsta företag.

Det var vattenkraften som höll byn levande och här byggdes smedjor och andra verkstäder som idag har förvandlats till ateljéer och studios för olika konstnärer.

Vår lunch serveras i Ekenäs, den idylliska sommarstaden vid Finska viken som fick sina stadsrättigheter av Gustav Vasa år 1546. I staden bodde under många år Helene Schjerbeck – en av Finlands mest berömda konstnärer - och vi får en utförlig information om hennes liv. På eftermiddagen kommer vi till Åbo - under stormaktstiden Sveriges andra stad. Vi stannar till vid Gamla Stortorget med rådhuset, från vars balkong julfriden utlyses kl 12.00 varje julafton - en för finländare mycket viktig tradition. Här låg Finlands första universitet, Kungliga Akademin 1640-1828, grundat av Per Brahe d.y som då var Finlands generalguvernör. Hans staty står utanför domkyrkan som också ligger vid torget. Han var en mycket omtyckt statsman och efter hans död sa man - och säger än idag även om betydelsen nu är något förändrad – "det var i grevens tid".

Idag ligger här världens enda helt svenskspråkiga universitet utanför Sveriges gränser, Åbo Akademi som instiftades 1917 och inledde sin verksamhet 1918.

Vår avslutningsmiddag intar vi på restaurang Kellariravintola – en mysig källarrestaurang centralt belägen i Åbo. Kl 20.15 avgår Silja Lines fartyg mot Stockholm.

Dag 4. Ankomst till Värtahamnen i Stockholm kl 06.10.

FAKTA

4 dagar * 7 – 10 september

Pris per person, del i dubbelrum/hytt: **5.690:-**

För enkelrum/hytt tillkommer: **910:-**

Anmälan direkt till Favoritresor, tel 08-660 18 00, eller info@favoritresor.se

Uppge vid anmälan att du tillhör Föreningen Norden.

I priset ingår: båtresa med Silja Line Stockholm – Helsingfors, Åbo – Stockholm del i dubbelhytt utsides, transporter, visningar och entréer enligt program, en övernattning på Svartå Herrgårdshotell del i dubbelrum, två frukostar, tre middagar, två luncher, lokala guidningar, representant från föreningen Norden, skatt

Priset är baserat på de flygavgifter och skatter som gällde februari 2017. Vi reserverar oss för pris- och programändringar utanför vår kontroll och hänvisar till gällande reselag. För resans genomförande erfordras 25 deltagare. Resevillkor enligt FAVORIT-RESORS hemsida www.favoritresor.se.

FAVORIT Kultur och Temaresor AB

Hornsbruksgatan 19, 117 34 Stockholm, 08-660 18 00, info@favoritresor.se,

www.favoritresor.se